

Rodzina Badowskich

Badowscy herbu Sas dziedziczyli w XVI w. wieś Badowo Nagórne w powiecie sochaczewskim. W wielu źródłach historycznych najczęściej wymieniany jest Jan Badowski, szlachcic białocerkiewny¹, żyjący we wspomnianym stuleciu. W 1554 r. był on właścicielem dóbr Koziorowce, wydzielonych ze starostwa barskiego na Podolu. Kolejna data to rok 1643, kiedy to Badowscy odnotowani zostali jako piastujący urzędy ziemskie w powiecie braclawskim. Być może byli to potomkowie Jana Badowskiego, albo nowi osadnicy, przybyli – bezpośrednio lub pośrednio – z Badowa na Mazowszu.

Z osobą Jana Badowskiego związana jest jeszcze jedna ważna data dotycząca udokumentowanego zdarzenia historycznego. W 1572 r. został on powołany przez hetmana polnego Jerzego Jazłowskiego na pierwszego dowódcę i sędziego, utworzonego wówczas na polecenie króla Zygmunta Augusta, pierwszego oddziału Kozaków rejestrowych². W wieku XVIII nastąpił wzrost zamożności rodziny Badowskich, który pozwolił im na kupno w krótkim okresie dużych majątków ziemskich w okolicach Radomia: Bukówna i Radzanowa.

W latach 1659–1690 dziedzicami Badowa Nagórnego koło Mszczonowa byli Grzegorz Badowski i jego syn Adam. Byli oni przodkami w linii prostej Michała Badowskiego (ur. w 1719 r., zm. 23 marca 1805 r.) – wojskiego mszczonowskiego³ i komornika granicznego Ziemi Sochaczewskiej⁴. Prawdopodobnie to właśnie on od 1735 r. był pierwszym przedstawicielem omawianej rodziny, odnotowanym w źródłach jako współwłaściciel wsi Sady w parafii Klwów.

Synem Michała Badowskiego był Antoni (ur. ok. 1744 r. w Sadach, zm. 7 lutego 1813 r. w Bukównie). Za jego życia i jego synów siedzibami rodu Badowskich były Bukówna, Radzanów i Rogolin. Kolejnym potomkiem w linii męskiej był Jan Nepomucen (ur. ok. 1769 r. w Sadach, zm. 4 marca 1841 r. w Bukównie) – komornik Trybunału Radomskiego, który przez małżeństwo z Teklą z Dłuskich wszedł w posiadanie Odechowca, a później także Bardzic.

Synem Jana Nepomucena był Tadeusz Franciszek Badowski (ur. ok. 1793 r. w Radzanowie, zm. 26 grudnia 1857 r. w Odechowcu) – dziedzic wsi Bardzice i Odechowiec, kapitan Armii Księstwa Warszawskiego. W 1840 r. wraz z swą żoną Weroniką z Serwallich (ur. ok. 1798 r., zm. 16 listopada 1861 r. w Bukównie) – córką emigranta francuskiego Antoniego Serwalli i Katarzyny z Petrykowskich, wylegitymował się ze szlachectwa w Królestwie Polskim¹. Para miała sześciu synów: Konstantego Józefa (1816–1819), Huberta Karola (1817–1863), Adama Szczepana (1822–1892), Andrzeja Piotra (1822–1823), Jana Antoniego (1825–1889), Antoniego Pryma (1842–1916) oraz aż dwanaście córek. W bardzo młodym wieku zmarło siedmioro dziewcząt i chłopców. Według przekazów rodzinnych, Tadeusz Franciszek i Weronika mieli doczekać się aż dwadzieścioro czworga dzieci. Tadeusz Franciszek Badowski został pochowany na cmentarzu parafialnym w Skaryszewie.

Hubert Karol Badowski (ur. 2 listopada 1817 r. w Bardzicach, zm. 13 października 1863 r. w Młodocinie Mniejszym), był dziedzicem dóbr Mazowszany, Odechowiec i Młodocin Mniejszy. W dniu 9 maja 1844 r. ożenił się z Joanną Marianną Lewicką (córką Walentego i Joanny, ur. ok. 1819 r.), zamieszkałą w Boguszówce w parafii Regów. Z małżeństwa Huberta i Joanny Badowskich urodziło się sześcioro dzieci: pięciu synów i córka. Najstarszy syn – Kazimierz Konstanty (ur. 1 marca 1845 r. w Odechowcu) będąc uczniem VI klasy Gimnazjum Gubernialnego w Radomiu, dołączył w nocy z 22 na 23 stycznia 1863 r. do oddziału powstańczego, przygotowującego się do ataku na Szydłowiec. Wziął udział w tej walce, a następnie uczestniczył czynnie w powstaniu styczniowym. Pozostałe dzieci to: Gustaw (ur. w 1846 r. w Mińsku), Wiktoria (ur. w 1852 r. w Mazowszanach, zm. w 1919 r. w Wysokim Kole), Hubert (1855–1856), Konrad Walenty (ur. w 1857 r. w Radomiu, zm. w 1912 r. w Wysokim Kole) i Marian (ur. w 1860 r. w Radomiu, zm. w 1937 r. w Opocznie).

Konrad Walenty Badowski od ok. 1890 r. zarządzał majątkiem Stanisława i Marii Lewickich. Dnia 24 lipca 1897 r. w kościele w Wysokim Kole zawarł związek małżeński z Balbiną Wosatko. Z małżeństwa tego urodziło się sześcioro dzieci – czterech synów i dwie córki. Jeden z synów – Zbigniew Hubert Badowski (ur. 20 stycznia 1900 r. w Regowie Starym), był uczestnikiem wojny polsko-bolszewickiej lat. Służył m.in. jako oficer zwiadu w 24. pułku piechoty i 18. pułku artylerii polowej (wchodzącym w skład 18. Brygady Artylerii). Po zakończeniu działań militarnych pozostał w wojsku jako oficer służby czynnej, otrzymując w 1923 r. awans do stopnia porucznika. Do 1928 r. zajmował stanowisko dowódcy baterii, a następnie był oficerem żywnościowy pułku. W 1931 r. został przeniesiony w stan spoczynku. Jego zasługi uhonorowano m.in. Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918–1921 oraz Medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości. Zmobilizowany, wziął udział w walkach Września 1939 r., trafiając do niewoli sowieckiej. Został osadzony w obozie jenieckim w Kozielsku i wiosną 1940 r. zamordowany w Lesie Katyńskim. Spoczywa, wraz z towarzyszami broni, na Polskim Cmentarzu Wojennym w Katyniu.

Najmłodszym synem Franciszka Tadeusza Badowskiego był Antoni Prym (ur. 6 czerwca 1842 r. w Bardzicach, zm. w 1916 r.). W 1862 r. ożenił się on z Bronisławą Peperką (1843–1918), z którą miał czworo dzieci: Antoniego Tytusa (ur. 4 stycznia 1863 r. w Pińczowie, zm. 9 listopada 1935 r. w Radomiu), Stanisława (ur. w 1879 r. w Słupi Nowej, zm. 27 kwietnia 1936 r. w

Archiwum Państwowe w Radomiu

Lublinie), Bronisławę (zm. w 1918 r.) oraz Helenę – zamężną ze Stanisławem Szymańskim, właścicielem cukrowni w Lublinie.

Około 1890 r., mający 37 lat Antoni Tytus Badowski ożenił się z Marią Franciszką Krupską. Ich pierwsze dziecko – syn Waław Grzegorz, urodziło się 15 kwietnia 1891 roku we wsi Tumlin pod Kielcami. Po osiągnięciu dorosłości Waław Grzegorz był dyrektorem garbarni w Lublinie. Dnia 30 stycznia 1918 r. zawarł on związek małżeński z Dorotą Jadwigą Mędrkiewicz – córką Jana Stanisława i Lucyny Mędrkiewiczów, właścicieli ziemskich zamieszkałych w podlubelskiej wsi Sławinek. Była to rodzina powszechnie szanowana i zasłużona dla rozwoju miasta Lublina.

Dnia 10 kwietnia 1893 r. w Radomiu na świat przyszła siostra Waława Grzegorza – Zofia Maria. W wieku 27 lat, 15 maja 1920 r., wyszła ona za mąż za Klemensa Jędrzeja Witkowskiego, liczącego lat 26, urodzonego w Warszawie. Po ślubie małżonkowie wyjechali do Lwowa. W 1924 r. urodziła się ich córka Danuta, która zmarła jednak 23 marca 1926 r. Po dwóch latach, 13 września 1928 r., w Radomiu przyszła na świat druga córka Klemensa i Zofii Witkowskich – Halina Teresa. Po wybuchu wojny Klemens został zamordowany, a Zofia wraz z dzieckiem powróciła na stałe do Radomia. W ciągu swego życia Halina wychodziła za mąż dwukrotnie; pierwszym jej mężem był Jerzy Cichoński, a drugim Stefan Błądowski. Przez wiele lat kierowała radomską apteką Polskich Kolei Państwowych. Zmarła w Radomiu 20 września 1989 r.

Szóstym dzieckiem Antoniego Tytusa Badowskiego była Antonina, urodzona na lubelskim przedmieściu Piaski 21 maja 1901 r. Wyszła ona za mąż za Ludwika Wandycza. Małżeństwo to okazało się bezdzietne. Antonina i Ludwik spoczywają na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Limanowskiego w Radomiu. Dnia 19 marca 1904 r. w Lublinie zmarła Maria Franciszka Badowska. Pozostawiła ona owdowiałego Antoniego Tytusa z siedmiorgiem małoletnich dzieci, z których najstarszy (Waław Grzegorz) miał lat 13, a najmłodszy (Henryk) liczył zaledwie rok. Dnia 4 czerwca 1904 r. Antoni Tytus wziął ślub z 29-letnią panną, Pelagią Wiktoria Suszycką, mieszkanką Lublina, urzędniczką Zarządu Guberni Lubelskiej. Urodziła się ona 13 grudnia 1875 r. w Wolicy koło Opola Lubelskiego, a zmarła 23 sierpnia 1940 r. w Radomiu, spoczywając na tutejszym cmentarzu przy ul. Limanowskiego.

Z małżeństwa Pelagii i Antoniego Tytusa Badowskich urodziło się dwóch synów. Pierwszym z nich był Zdzisław Marian (ur. 20 maja 1905 r. na podlubelskim przedmieściu Piaski, zm. 23 lutego 1924 r. w Radomiu), natomiast drugim – Tadeusz, urodzony 12 lipca 1901 r. w Kazimierzu Dolnym. W 1937 r. ukończył on studia prawnicze na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W następnych dekadach pracował jako znany i ceniony radomski adwokat, obrońca w procesach politycznych, współorganizator Okręgowej Rady Adwokackiej w Radomiu i jej wicedziekan dwóch kadencji. Zmarł w wieku osiemdziesięciu lat w Radomiu, 7 października 1991 r. Wkrótce po urodzeniu się Tadeusza rodzina Badowskich przeniosła się na stałe z Lublina do Radomia.